

# 'Naar minder stankhinder'

Job Schreuder

● In 1992 is door de rijksoverheid de 'Nota stankbeleid, naar minder hinder' gepubliceerd. In december 1992 heeft de milieukommissie van de Tweede Kamer er openbaar over vergaderd. Daarbij waren de beide suikerfabrieken in de stad Groningen hoofdonderwerp van gesprek tussen veel partijen en delegaties. Ook de Milieufederatie Groningen voerde daar het woord. Al eerder had zij een nieuw Kroonberoep ingediend om de geurhinder van de Suiker Unie-fabriek te Groningen verder te beperken.

In de stankhindernota van de rijksoverheid staat dat het beleid erop is gericht om de mens zoveel mogelijk te beschermen tegen hinder door geur. Ernstige stankhinder wordt als ontoelaatbaar beschouwd. In het jaar 2000 mogen maximaal 12% van de Nederlanders geurhinder ondervinden en in 1995 nog 17%. Dit dient bereikt te worden via vergunningen, zonerings, verordeningen en andere instrumenten.

Er zijn nu ook vastere normen voor de geurconcentratie in de woonomgeving vastgesteld. Die komen er bijvoorbeeld op neer dat bij bestaande geurbronnen maar in 2% van de tijd op één bepaalde plaats geur kan worden geroken, door de helft van een groep mensen.

De nota komt met een aantal concrete plannen. Zo moeten bedrijven (meer) onderzoek doen en maatregelen nemen. En er wordt een terughoudend beleid gevoerd met betrekking tot de situering van nieuwe woonwijken in zones waar de geurhinder te sterk is. Gemeenten en provincies krijgen een belangrijke taak bij de uitvoering van het beleid.

## Stankhinder en de suikerfabrieken

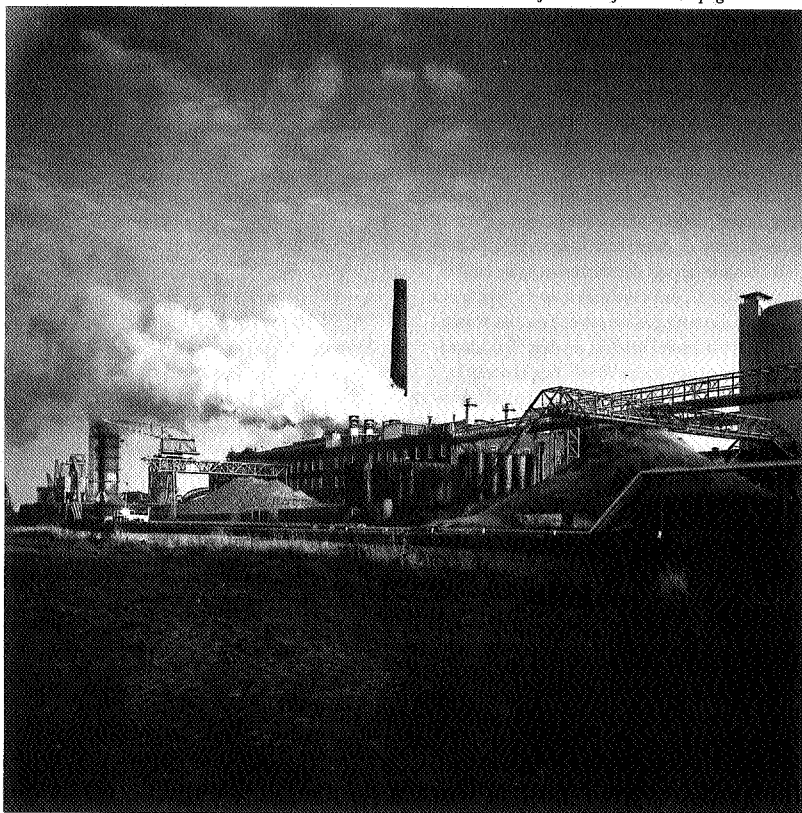
De suikerfabrieken in ons land brengen zeer grote hoeveelheden geurstoffen in de lucht. De geurstof-

fen ontwijken uit diverse installaties voor de suikerwinning, bij de bassins voor de zuivering van het afvalwater en bij het drogen van bietenpulp. De pulpdrogers vormen een zogenaamde hoge bron; alleen al goed voor de helft van de uitwerp (1986). De gassen gaan via de hoge schoorsteen van de

energiecentrale. De andere bronnen worden de lage bronnen genoemd.

De uitwerp wordt opgegeven in zogenaamde geureenheden per uur. In de nota wordt een bron van meer dan een miljard geureenheden per uur zeer groot genoemd. In de kampanjetijd gaat het bij de twee Groninger fabrieken elk om ca. 15 tot 20 miljard geureenheden per uur. Uiteraard worden de afvalgassen bij de suikerfabrieken over een groot gebied verspreid en dus verdund. Maar anderzijds heeft dan een groter aantal mensen er last van. Al sinds 1976 voert de Milieufederatie Groningen (juridische) actie om de geurhinder van de suikerfabrieken beperkt te krijgen. De provincie

*Eén van de suikerfabrieken tijdens de kampanje*



John Steel

Groningen heeft daar als vergunningverlener eerst weinig aan gedaan. Naar aanleiding van een beroepschrift heeft de Kroon in 1989 bepaald, dat de geuruitworp van de lage bronnen bij de twee suikerfabrieken binnen 5 jaren met 80% zou moeten worden teruggebracht. De hoge bronnen, dus de pulpdrogers, bleven vooralsnog buiten schot. De geurhinder van deze pulpdrogerijen van de Suiker Unie-fabriek vormden voor de Milieufederatie medio 1992 aanleiding tot het indienen van een nieuw Kroonberoep tegen de provinciale vergunning voor de uitbreiding van de capaciteit van die fabriek.

### Hoorzitting in Den Haag

De hoorzitting van de Tweede Kamerkommissie bracht diverse delegaties uit het Noorden naar Den Haag om protest aan te tekenen tegen de Nota stankbeleid. Daar ging een schriftelijke ronde aan vooraf. De suikerindustrie stelt dat de nodige maatregelen niet goed haalbaar zijn, of te duur, of in lokale gevallen ook niet nodig. De lagere overheden vrezen dat de stedelijke ontwikkeling van Groningen wordt geblokkeerd en dat nieuwbouw van woningen sterk wordt bemoeilijkt. De gemeente Groningen wil tussen de stad en Hoogkerk - dus tussen de lokaties van de beide suikerfabrieken in - twee nieuwbouwwijken situeren. Hoewel de provincie als vergunningverlener een onafhankelijke positie hoort in te nemen ging de samenwerking met de suikerindustrie in dit geval wel erg ver. Zo sturen de gemeente en provincie Groningen op 20 oktober 1992 een gemeenschappelijke brief aan de Tweede Kamer-kommissie. Maar op 19 oktober 1992, dus een dag eerder, sturen de CSM en de Suiker Unie in Groningen een brief, waarin die brief van de overheid wordt ondersteund! In de wandelgangen was zelfs te horen dat het eerst de bedoeling was dat provincie, gemeente en de beide suikerfabrieken een gezamenlijke brief zouden schrijven.

### Jarenlang niets gedaan

Tijdens de hoorzitting, die als experiment in de vorm van een discussie verliep, heeft de vertegenwoordiger van de Milieufederatie Groningen bezwaar aangetekend tegen de opstelling van de provincie en de gemeente. Maar tevens is aangege-

ven dat als de overheden en suikerfabrieken meewerken aan verdere reductie van de geuruitworp, het niet strikt noodzakelijk zou zijn om alle doelstellingen van de Nota stankhinder binnen de termijn ten koste van alles te halen.

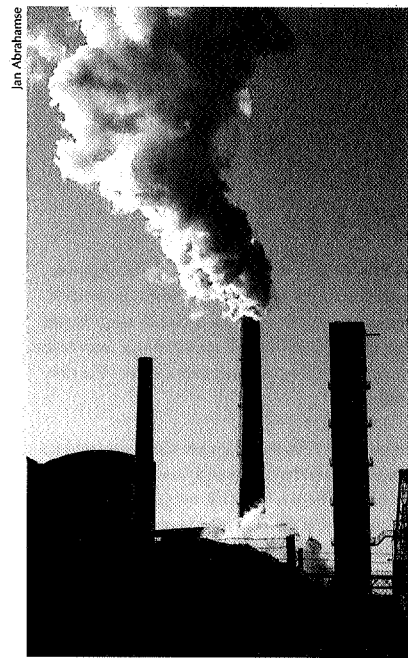
De Milieufederatie verweet de provincie jarenlang weinig aan het geurprobleem te hebben gedaan. En nu de woningbouw belemmerd dreigt te worden schrikt men ineens wakker en wil men het rijksbeleid sterk afzwakken. Met name is de Milieufederatie verontwaardigd over het feit dat er nog steeds geen goed onderzoek is gedaan naar reductie van de geur uit de pulpdrogerijen. Iets dat TNO in 1986 al heeft geadviseerd. De Milieufederatie heeft er begrip voor dat de pulpdrogers niet op korte termijn kunnen worden vervangen, dat is erg duur. Maar volgens TNO kan er via maatregelen bij de bestaande installaties ook al een aanzienlijke reductie van de geuruitworp worden verkregen.

Ook heeft de Milieufederatie kritiek op de wijze waarop de verspreiding, lees verdunning, van de afvalgassen van de pulpdrogerijen wordt berekend. De invloed ervan op de geur in de stad zou onderschat worden. Deze kritiek is nooit weerlegd. Een ander punt in dit verband is dat de geurnorm geldt voor een heel jaar en dat de suikerfabrieken alleen in de kampagnetijd enkele maanden in werking zijn. Daartoe wordt een omrekening toegepast, die er op neer komt dat men in de campagne niet alleen vaker met geur te maken mag krijgen, maar ook dat deze dan sterker is. Dat laatste wordt er echter niet bijverteld.

### Konstruktief en meedenkend

De Tweede Kamerleden namen de argumenten van de Milieufederatie heel serieus en vonden de opstelling konstruktief en meedenkend. De andere delegaties waren onverwacht veel in de verdediging.

In de maanden na de hoorzitting ging de gemeente 'in onderhandeling' met de Tweede Kamer over de problematiek van de nieuwbouw. Eind januari 1993 werd opgemerkt dat de gesprekken hierover moeizaam verliepen. De provincie wil binnenkort een werkgroep oprichten die zich met de door hen gesignaleerde problemen bezig gaat houden. Het is te hopen dat de Tweede Kamer de even-



Jan Abrahamse

wichtig opgebouwde Nota stankbeleid overeind houdt en dat men bij de suikerfabrieken nu snel wat aan de pulpdrogerijen gaat doen. Dat kan dan een klimaat scheppen, waarin concrete resultaten worden bereikt en waarbij van alle kanten een genuanceerde opstelling mogelijk is.